

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Olsztyn, dnia 06 listopada 2019 r.

Poz. 5302

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN.4131.572.2019 WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

z dnia 5 listopada 2019 r.

Działając na podstawie art. 91 ust 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2019 r., poz. 506 z późn. zm.), **stwierdzam nieważność uchwały Nr X.57.2019 Rady Gminy Stare Juchy** z dnia 30 września 2019 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Stare Juchy.

UZASADNIENIE

Uchwałą, o której mowa na wstępie, Rada Gminy Stare Juchy, powołując się na art.18 ust. 2 pkt 14a, art. 40 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 90f ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2019 r., poz. 1481 z późn. zm.), ustaliła Regulamin udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Stare Juchy, stanowiący załącznik do przedmiotowej uchwały.

W ocenie organu nadzoru ww. uchwała podjęta została z istotnym naruszeniem prawa.

W myśl art. 90f ustawy o systemie oświaty, rada gminy uchwała regulamin udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy, kierując się celami pomocy materialnej o charakterze socjalnym, w którym określa w szczególności: sposób ustalania wysokości stypendium szkolnego w zależności od sytuacji materialnej uczniów i ich rodzin oraz innych okoliczności, o których mowa w art. 90d ust. 1, czyli z uwagi na bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomanię, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe (pkt 1), formy, w jakich udziela się stypendium szkolnego w zależności od potrzeb uczniów zamieszkałych na terenie gminy, tryb i sposób udzielania stypendium szkolnego (pkt 3) oraz tryb i sposób udzielania zasiłku szkolnego w zależności od zdarzenia losowego (pkt 4).

Zauważyć w tym miejscu trzeba, że ustawodawca w cytowanych przepisach, określił materię, jaką pozostawiono radzie gminy do uregulowania w drodze uchwały. W zakresie przedmiotowym, cytowany art. 90f, nie tworzy zamkniętego katalogu elementów kształtujących treść regulaminu, które winny być w nim ujęte, jednakże użyte w nim wyrażenie „w szczególności”, wskazuje na to, iż obligatoryjnie musi obejmować wszystkie wymienione w przepisie kwestie.

Dodać też trzeba, że stosownie do zasady, wyrażonej art. 7 w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. W świetle powyższego, każda norma kompetencyjna musi być realizowana w sposób ścisły, a wytyczne zawarte w upoważnieniu nie mogą być żaden sposób ignorowane. Odstąpienie od tej zasady narusza związek formalny i materialny pomiędzy aktem wykonawczym a ustawą, co z kolei przesądza o konieczności wyeliminowania danej uchwały z obrotu prawnego.

Rada Gminy Stare Juchy w § 5 załącznika do uchwały postanowiła, że przyznane stypendium szkolne nie może być niższe miesięcznie niż 80 % kwoty, o której mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, zwanej dalej „ustawą o świadczeniach rodzinnych” – kwota zasiłku rodzinnego na dziecko w wieku powyżej 5. roku życia do ukończenia 18. roku życia – i nie może przekraczać

miesięcznie 200 % tej kwoty (ust. 1) oraz że maksymalna, miesięczna wysokość stypendium jest uzależniona od wysokości dochodu na osobę w rodzinie ucznia i wynosi (ust. 2):

a) 200 % kwoty, o której mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych - gdy dochód miesięczny na członka rodziny ucznia nie przekracza kwoty 150,00 złotych,

b) 150 % kwoty, o której mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych - gdy dochód miesięczny na członka rodziny ucznia nie przekracza kwoty 300,00 złotych,

c) 100 % kwoty, o której mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych - gdy dochód miesięczny na członka rodziny ucznia nie przekracza kwoty, o której mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Analiza treści załącznika do przedmiotowej uchwały, prowadzi do wniosku, że są to jedyne przepisy, które odnoszą się do sposobu ustalania wysokości stypendium szkolnego – w których wyznaczono granice wysokości stypendium. Jednakże warunkują one jego wysokość, jedynie w powiązaniu z sytuacją materialną, a przecież rada gminy upoważniona została do określenia sposobu ustalania wysokości stypendium szkolnego nie tylko w oparciu o to kryterium, ale również o inne okoliczności – o których mowa w art. 90d ust. 1 ustawy o systemie oświaty, czyli w szczególności, o występujące w rodzinie: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężką lub długotrwałą chorobę, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomanię, a także sytuację gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe (patrz wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 30 maja 2018 r., sygn. akt II SA/Go 271/18).

Oznacza to, że w tym przypadku nie wyczerpano dyspozycji przepisu kompetencyjnego, czyli art. 90f pkt 1 ustawy o systemie oświaty. Organ stanowiący gminy, podejmując uchwałę w sprawie regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów, nie może pominąć żadnego z elementów wskazanych w tym przepisie. Jest on zobowiązany do wyczerpania zakresu upoważnienia ustawowego przez uregulowanie wszystkich kwestii uznanych przez ustawodawcę za istotne, a uregulowanie to musi być dokonane w sposób kompleksowy, a zarazem precyzyjnie i konkretnie.

Niewątpliwie częściowa realizacja kompetencji prawotwórczej nie stoi na przeszkodzie uzupełnieniu brakującej części regulacji prawnej w późniejszym terminie, a tego rodzaju „niezupełność” aktu prawa miejscowego, to zasadniczo jedynie naruszenie „nieistotne” i nieprowadzące do pozbawienia tego aktu mocy obowiązującej. Wyjątkiem jest jednakże przypadek, gdy skutkiem niekompletnego unormowania byłaby „niewykonalność” aktu prawa miejscowego (rozumiana jako „nienadawanie się” przez ten akt do samodzielnego obowiązywania, wykonania i stosowania), względnie, gdyby takie niepełne unormowanie wywierało skutek dyskryminacyjny (patrz wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 2 lutego 2017 r., sygn. akt III SA/Łd 956/16 oraz wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 11 kwietnia 2005 r., sygn. akt OPS 2/04).

W ocenie organu nadzoru, w przedmiotowej sprawie ma to właśnie miejsce, gdyż nieustanowienie kryterium powiązanego z art. 90d ust.1 ustawy o systemie oświaty i pominięcie wskazanych przez ustawodawcę okoliczności pogarsza sytuację osób, które winny być traktowane priorytetowo przy ustalaniu wysokości stypendium. Oznacza to, że w tym przypadku niewyczerpanie dyspozycji przepisu kompetencyjnego musi skutkować stwierdzeniem istotnego naruszenia prawa i w konsekwencji prowadzić do uznania nieważności całości uchwały (podobnie Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z dnia 13 marca 2013 r., sygn. akt II OSK 37/13, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie w wyroku z dnia 26 września 2017 r., sygn. akt II SA/Kr 872/17 Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gorzowie Wielkopolskim w wyroku z dnia 30 maja 2018 r., sygn. akt II SA/Go 271/18, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Olsztynie w wyroku z dnia 17 sierpnia 2017 r., sygn. akt II SA/Ol 513/17).

Wskazać także należy, że w sposób nieuprawniony w Załączniku Nr 1 do regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Stare Juchy, Rada zobowiązała do wskazania PESEL-u ucznia. Art. 90n ust. 4 ustawy o systemie oświaty, stanowi, że wniosek o przyznanie świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym zawiera w szczególności: imię i nazwisko ucznia i jego rodziców (pkt 1), miejsce zamieszkania ucznia (pkt 2), dane uzasadniające przyznanie świadczenia pomocy materialnej, w tym zaświadczenie albo oświadczenie o wysokości dochodów, z zastrzeżeniem ust. 5 (pkt 3), pożądaną formę świadczenia pomocy materialnej inną niż forma pieniężna (pkt 4). Zatem skoro ustawodawca wskazał elementy obligatoryjne wniosku, to rada gminy nie jest uprawniona do regulowania tej materii w uchwale, w szczególności poprzez zobowiązanie do podania dodatkowych

informacji, niewynikających z ww. przepisów ustawy. Trudno również uznać, że wymaganie we wniosku danych typu: PESEL, jest niezbędne do realizacji założeń wynikających z ww. regulaminu. Organy jednostek samorządu terytorialnego muszą mieć ponadto na uwadze przepisy Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. Urz. UE. L Nr 119, str. 1). Artykuł 5 ust. 1 lit. b ww. Rozporządzenia, stanowi, że dane osobowe muszą być zbierane w konkretnych, wyraźnych i prawnie uzasadnionych celach i nieprzetwarzane dalej w sposób niezgodny z tymi celami. W ocenie organu nadzoru, brak jest podstaw do żądania wskazanych danych osobowych.

Mając na uwadze powyższe rozstrzygnięto, jak na wstępie.

Od niniejszego rozstrzygnięcia przysługuje prawo wniesienia, za pośrednictwem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie w terminie 30 dni od daty jego otrzymania.

Wojewoda Warmińsko-Mazurski
Artur Chojecki